

Брюксел, 16.11.2012
COM(2012) 665 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА**

**План за действие за намаляване на инцидентния улов на морски птици в
риболовните уреди**

{SWD(2012) 369 final}
{SWD(2012) 370 final}

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

План за действие за намаляване на инцидентния улов на морски птици в риболовните уреди

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Взаимодействията между риболова и морските птици са чести и широко разпространени, водещи до нива на случайна смъртност на морските птици, които представляват сериозна заплаха за много популации на морски птици и които оказват неблагоприятно влияние върху производителността и рентабилността на риболовните дейности.

Настоящите мерки за управление за защита на морските птици се съдържат в широк набор от законодателство в областта на рибарството и в опазването на околната среда, както и в редица международни конвенции и споразумения. Въпреки това тези мерки не са достатъчно ефективни за намаляване на прилова на морски птици, освен в някои отделни случаи във външни риболовни райони.

Планът за действие на ЕС в настоящото съобщение има за цел да осигури рамка за управление, за да се намали приловът на морски птици до най-ниските практически възможни нива. Това е в съответствие с целите на реформираната обща политика в областта на рибарството за преминаване към управление на екосистемите, което обхваща всички елементи на екосистемата, включително морските птици. То също така отговаря на рамката на международния план за действие за намаляване на инцидентния улов на морски птици при риболов с парагади, приет през 1999 г. от комитета по рибарство към Организацията на ООН по прехрана и земеделие (ФАО)¹.

2. ПРИЛОВЪТ И СМЕКЧАВАНЕТО МУ

Получените препоръки от Международния съвет за изследване на морето (ICES) през 2008 г.² (актуализирани през 2009 и 2010³ г.) показват, че съществува недостиг на данни за разпространението на видовете морски птици, заплахата, уязвимостта, общия

¹ ФАО 1999 г. International Plan of Action for reducing incidental catches of seabirds in longline fisheries (Международен план за действие за намаляване на инцидентния улов на морски птици при риболов с парагади). Рим, ФАО. 1999 г., стр. 1 — 11.

² ICES Advice 2008 (Препоръки на ICES от 2008 г.), книга 1, точка 1.5.1.3 Interactions between fisheries and seabirds in EU waters (Взаимодействията между риболова и морските птици във води на ЕС)

ICES. 2008. Report of the Working Group on Seabird Ecology (WGSE) (Доклад на работната група относно опазването на морските птици), ICES CM 2008/LRC:05, стр. 99

³ ICES. 2009 г.. Report of the Working Group on Seabird Ecology (WGSE), (Доклад на работната група относно опазването на морските птици, 23 — 27 март 2009 г., Брюж, Белгия. ICES CM 2009/LRC: 10, стр. 91.

ICES. 2010. Report of the Working Group on Seabird Ecology (WGSE), (Доклад на работната група относно опазването на морските птици, 15 — 19 март 2009 г., Копенхаген, Дания. ICES CM 2010/SSGEF: 10, стр. 77.

природозащитен статут и различните нива на прилов. Това затруднява оценката на въздействието на риболова върху тези видове и отразява липсата на системен мониторинг и докладване относно прилова на морски птици. Въпреки това наличните данни сочат, че смъртността на морски птици е значителна в редица зони на риболовни райони в ЕС. По неотдавнашни оценки е докладван прилов от страна на европейски риболовни кораби на около 200 000 морски птици годишно във водите на ЕС, а доклад на Birdlife International⁴ оценява световния прилов на морски птици при риболов с парагади на най-малко 160 000, като е възможно да е 320 000 морски птици годишно. Поне 49 вида (25 във водите на ЕС и 24 във водите извън ЕС) се класифицират като защитени на световно равнище или на равнище местна популация. Данните също така подчертават, че парагадите⁵ и статичните мрежи⁶ са уредите с най-голям прилов на морски птици, въпреки че инцидентен улов е бил докладван при риболов с трал⁷ и с мрежи гъргър⁸.

2.1. Парагади

Въпреки че ICES докладва, че най-малко 20 вида морски птици взаимодействат с риболова с парагади във водите на ЕС, основно в при средиземноморския пелагичен и дънен риболов с парагади и дънния риболов с парагади в североизточния регион на Атлантически океан, той докладва също, че прилов на морски птици има при почти всички видове риболов с парагади на ЕС. Четири вида са особено застрашени и по отношение на популациите си те се улавят умерено често или много често с парагадите. Мавританският буревестник е класифициран от Международния съюз за защита на природата (IUCN) като критично застрашен от изчезване, което означава, че е изложен на голям риск от изчезване в дивата природа. Три други буревестника, сив буревестник, средиземноморски буревестник и средиземноморска чайка, се класифицират като почти застрашени, което означава, че популацията им в света намалява умерено бързо.

В допълнение към тези видове още пет са изброени в Директивата за птиците⁹, като имащи неблагоприятен природозащитен статут, който изисква „специални мерки по опазване“ поради спад в местните популации. Те включват жълтоклюн буревестник и малка черноглава чайка в Средиземно море и трипръста чайка, чистик и обикновен буревестник в североизточния регион на Атлантическия океан¹⁰. За всички посочени видове се докладват значителни равнища на прилов.

⁴ Anderson O.R.J., Small C.J., Croxall J.P., Dunn E.K., Sullivan B.J. Yates O. и Black A. 2011. Global seabird bycatch in longline fisheries. Endangered Species Research (Приловът на морски птици в световен мащаб при риболова с парагади. Изследване на застрашените видове), том 14, стр. 91—106.

⁵ Парагади са определен брой свързани въдици, които са или положени на дъното, или плават по течението, на всяка от които висят много кукички със заложен стръв.

⁶ Статични мрежи са мрежи, при които риболовната операция не изисква активно движение на мрежите. Такива мрежи могат да се състоят от една или повече отделни мрежи, които са стъкмени с горни, дънни и свързващи въжета и могат да бъдат оборудвани с котвени, плаващи и навигационни механизми.

⁷ Трал е уред, теглен от един или повече риболовни кораби и състоящ се от мрежа, която има тяло с конусовидна или пирамидална форма, затворена от торба или наконечник.

⁸ Мрежа гъргър е ограждаща риболовна мрежа, която се състои от мрежа, чието дъно е теглено или посредством затягащо въже на гъргъра, което минава през определен брой халки по протежение на дъното въже, като така позволява мрежата да бъде затваряна.

⁹ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 година относно опазването на дивите птици

¹⁰ http://ec.europa.eu/fisheries/documentation/studies/index_en.htm

За няколко други вида — средиземноморска жълтонога чайка в Средиземно море и полярен буревестник, голям буревестник и бял рибояд в североизточния район на Атлантическия океан — има голям инцидентен улов и ICES докладва, че самият брой на птиците, уловени при риболов с парагади, предизвиква безпокойство, въпреки че популациите на тези видове са сравнително стабилни.

2.2. Статични мрежи

Статичните мрежи, включително хрилни мрежи, заплитащи мрежи и тройни мрежи, широко се използват във водите на ЕС. Статичните рибарски мрежи са често сезонни и широка гама морски птици могат да взаимодействат с тях, но най-често в мрежите се улавят крайбрежни видове, които търсят храна на дъното или се гмуркат на плитко, преследвайки жертвата си във водния стълб. Много от риболовните зони в Балтийско и Северно море са важни места за хранене, почивка, линееене и презимуване на морските птици, които присъстват само в негнездящи периоди (през зимата). Това означава, че въздействието на инцидентния улов върху популациите на морските птици е пряко зависимо от времевото припокриване на риболова със статични мрежи с тези видове.

Наличната информация относно инцидентния улов на морски птици в статични мрежи не е достатъчно пълна за задълбочено разбиране на степента на въздействие върху популациите на морски птици на равнище ЕС. Неотдавнашен преглед¹¹ на прилова на морски птици в Балтийско море и Северно море (предимно източната част) предоставя оценка на кумулативния годишен прилов (съставен главно от гмуркачи, гмурци, морски патици, потапници, чистици и корморани) между 90 000—200 000 птици, убити при риболов със статични мрежи в региона всяка година. Няколко от застрашените видове са редки в региона и предмет на международна правна защита. Стелеровата гага е посочена като уязвима от IUCN и е в приложение I към Директивата на ЕС за птиците, какъвто е случаят и с червеногушия гмуркач, черногушия гмуркач, ушатия гмурец и малкия нирец. Редица други са посочени в Директивата за птиците и оценени от Birdlife като „видове от европейско значение“.

В други области извън Балтийско и Северно море съществуват няколко зони за риболов със статични мрежи, за които е докладвано, че смъртността на морските птици е проблематична. В северозападна Испания в подзона IX на ICES се наблюдава висока смъртност на качултия корморан и тънноклюната кайра, а в Средиземно море наличните данни сочат, че статичните мрежи представляват заплаха за подвидовете качулат корморан и няколко вида буревестник.

2.3. Други риболовни уреди

За уреди като тралове и мрежи гъргър са докладвани малко надеждни оценки за нивата на прилов във водите на ЕС. Според едно изследване около 780 бели рибояда са уловени при риболов с пелагични тралове, плаващи край бреговете на северна и североизточна Шотландия, но съществуват и няколко други неофициални доклада за прилов при риболов с трал.

¹¹ Žydelis, R., Bellebaum, J., Österblom, H., Vetemaa, M., Schirmeister, B., Stipniece, A., Dagys, M., van Eerden, M. и Garthe, S. 2009 г.. Bycatch in gillnet fisheries- An overlooked threat to waterbird populations. Biological Conservation (Прилов при риболов с хрилна мрежа — пренебрегвана заплаха за популациите на мигриращи водолюбивы птици. Биологично опазване.), 142: стр. 1269-1281.

Появяват се доказателства, че мрежите гъргър могат да са причина за съществен прилов на видове като буревестник. Проучване с въпросник, проведено през 2008/2009 г. в португалски пристанища, показва, че най-голям дял (45 %) от уловения мавритански буревестник се пада на мрежите гъргър в сравнение с всички други риболовни уреди в този регион, включително парагади и статични мрежи.

2.4. Прилов във води извън ЕС

Във външните риболовни райони парагадите и тралове са отговорни за голям инцидентен улов на морски птици, водещ до широко разпространена загриженост относно дългосрочните екологични въздействия върху популациите. Според оценките понастоящем от 61 вида, които взаимодействат с видовете риболов, почти половината са застрашени от изчезване, включително 17 вида албатрос в световен мащаб, като се съобщава за около 100 000 убити албатроса на година. Още 7 вида от семейство буревестникови, посочени в Споразумението за опазване на албатросите и буревестниците (АСАР), са изправени пред подобни заплахи¹².

Изключението, което потвърждава правилото, е Антарктика, където цялостната оценка на проблема, извършвана ежегодно от Комисията за опазване на живите морски ресурси на Антарктика (CCAMLR)¹³, показва намаляване на прилова с над 99 % след въвеждането на мерки. В други риболовни райони с парагади, въпреки че се отбелязват подобрения и случаите на незаконен, недеklarиран и нерегулиран (ННН) риболов намаляват значително, съществуват данни, че приловът все още остава на неустойчиви нива в някои риболовни райони с парагади. Неотдавнашните препоръките, приети от ICCAT¹⁴ и IOTC¹⁵, които засилват съществуващите смекчаващи мерки за риболова с парагади за улов на риба тон, са приветствани и трябва да бъдат разширени и за други регионални организации за управление на рибарството.

Все повече се отчита смъртност на морски птици при риболов с трал в южното и северното полукълбо. Например, данни, събрани в южноафриканския флот за улов на мерлуза през 2004 — 2005 г., отчитат годишен прилов на около 18 000 птици. Не са известни данни за прилова на морски птици в други уреди като мрежи гъргър във външни риболовни райони.

2.5. Смекчаващи мерки

Разработен беше набор от смекчаващи мерки. Някои от тях са показали високата си ефективност за намаляване на прилова на морски птици. Тези мерки могат да се разделят на специални мерки в зависимост от риболовния метод и мерки с по-широка приложимост за многобройни риболовни уреди. Повечето са разработени с цел намаляване на прилова при риболова с парагади и могат да бъдат разделени на четири основни категории:

- (1) Избягване на риболов в зони и/или по време, когато взаимодействия с морски птици са най-вероятни и интензивни (нощно залагане, забрана за риболов в дадена зона или през даден сезон).

¹² АСАР 2009 г. Species Assessments (Оценка на видовете). Достъпно на www.acap.aq/acap-species.

¹³ Комисия за опазване на живите морски ресурси на Антарктика

¹⁴ Международна комисия за опазване на рибата тон в Атлантическия океан

¹⁵ Комисия по рибата тон в Индийския океан

- (2) Ограничаване на достъпа на птици до куките със стръв (парагади с тежести и странично хвърляне).
- (3) Възпиране на птици да достигнат куките със стръв (въжета със знаменца (плашила за птици) и акустични устройства за възпиране).
- (4) Намаляване на привлекателността и видимостта на куките със стръв (изхвърляне на рибни отпадъци и изкуствени примамки).

Научните изследванията¹⁶ показват, че се натрупват ползи от използването на тези мерки при риболов с парагади чрез намаляване на преките разходи поради по-малката загуба на стръв заради морските птици, щети за улова на риба от опустошаване от морски птици, и преки щети за уредите, причинени от птици. Има и непреки ползи от намаляване на улова, възпрепятстван от морски птици, които се хващат на куките със стръв, на които би могла да се хване риба.

По-малко на брой са изпитаните смекчаващи мерки при риболов със статични мрежи. Бяха предложени и изпитани два метода, които предупреждават морските птици за наличието на статични мрежи и по този начин избягват сблъсък¹⁷. Единият метод е да се увеличи видимостта на мрежата (визуални сигнали), а другият метод е на мрежите да се прикрепят акустични устройства за възпиране (сигнални звукови устройства). Сблъсъците със статични мрежи могат да бъдат намалени, когато мрежата се постави на по-голяма дълбочина от дълбочината на гмуркане на морските птици. В момента нито един от тези методи не се използва широко.

Въжета със знаменца, приспособени от риболова с парагади заедно с управлението на изхвърлянето на рибни отпадъци по време на хвърляне и изтегляне, са доказали своята ефективност за намаляване на взаимодействията с морски птици и смъртността при риболов с трал. Намаляването на заплитането в траловите е по-трудно, но в CCAMLR е доказала, че смъртността от заплитане на морски птици може да бъде почти премахната чрез прости мерки като завързване на мрежите¹⁸.

2.6. Рамка на политиката

2.6.1. Общата политика в областта на рибарството

Планът за действие на ЕС е в съответствие с основната цел на общата политика в областта на рибарството¹⁹, която изтъква необходимостта от намаляване на въздействието на риболовните дейности върху морските екосистеми (включително морските птици) и прогресивно прилагане на екосистемния подход към управлението на рибарството. По време на реформата на общата политика в областта на

¹⁶ http://ec.europa.eu/fisheries/documentation/studies/index_en.htm

¹⁷ Melvin, E.F., Parrish, J.K. и Conquest, L.L. 1999 г. Novel tools to reduce seabird bycatch in coastal gillnet fisheries (Нови технологии за намаляване на прилова на морски птици при крайбрежния риболов с хрилна мрежа), Cons. Biol. 13, стр. 1386-1397.

¹⁸ Sullivan, B. J., Clark, J. Reid, K, Reid E (2009 г.). Development of effective mitigation to reduce seabird mortality in the icefish (*Champsocephalus gunnar*) trawl fishery in Subarea 48.3 (Разработването на ефективни смекчаващи мерки за намаляване на смъртността на морските птици в риболов с трал на белокръвни риби в подзона 48.3.). WG-IMAF-09-15. CCAMLR, Hobart, Австралия

¹⁹ ОВ L 358, 31.12.2002 г., стр. 59.

рибарството²⁰, която се предприема понастоящем, Комисията потвърди този ангажимент и се стреми да постигне тази цел чрез няколко елемента от пакета от реформи:

- Нов регионален подход за технически мерки, за да може смекчаващите мерки да бъдат съобразени със специфичните риболовни дейности. За разработването на този подход ще е необходимо време и окончателното съдържание зависи от резултатите от реформата, но следва да бъде въведен в сила преди 2016 г. Междувременно, когато е уместно и належащо, вече съществуващи и изпитани смекчаващи мерки могат да бъдат включени в многогодишни планове за управление.
- Новата многогодишна програма за събиране на данни се планира да бъде въведена през 2014 г. Понастоящем се провеждат дискусии дали да се включи мониторинг на други компоненти на екосистемите, включително морските птици. Все още са необходими становища на експерти и оценка на разходите за такова разширяване на сегашната рамка за събиране на данни. Въпреки това систематичното събиране и докладване на данни за прилова на морски птици остава от съществено значение за справяне с прилова на морски птици.
- Финансова подкрепа за нови мерки, предвидени в рамките на действащия Европейски фонд за рибарство (ЕФР) и на новия Европейски фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР)²¹. Новият ЕФМДР се предвижда да бъде въведен през 2014 г. и ще предостави помощ за развитието и използването на смекчаващи мерки, пилотни проекти и изпитване на алтернативни технологии за мониторинг, като например вътрешна телевизионна информационна система (CCTV).
- Ангажиментът, поет от Комисията в неотдавнашното съобщение относно външното измерение на общата политика в областта на рибарството²², да заеме по-активна роля в рамките на регионалните организации за управление на рибарството и да се опита да коригира настоящата ситуация на недобро прилагане на мерките за опазване и управление.

2.6.2. Законодателство в областта на околната среда

Планът за действие на ЕС зависи от някои аспекти на достиженията на правото на ЕС в областта на околната среда, по-специално Директивата за птиците, Директивата за местообитанията²³ и Рамковата директива за морска стратегия²⁴. Пълното прилагане на тези директиви е част от отговора на ЕС на неговите задължения съгласно Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие²⁵ и се подкрепя от ангажимента, поет от държавните и правителствени ръководители на държавите членки на ЕС за „спиране на загубата на биологично разнообразие [в ЕС] до 2010 г.“ Освен това то е потвърдено в стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2020 г.²⁶

²⁰ COM(2011) 425.

²¹ COM(2011) 804.

²² COM(2011) 424.

²³ ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7-50.

²⁴ ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19-40.

²⁵ ОВ L 309, 13.12.1993 г., стр. 1.

²⁶ COM(2011) 244.

Основната мярка, създадена с Директивата за птиците, е обща схема за защита на всички диви птици, забраняваща различни актове, включително, които са от най-голямо значение за рибарството, умишленото убиване или улавяне по какъвто и да е метод²⁷. Директивата за птиците и Директивата за местообитанията също така да създават мрежата от защитени зони Натура 2000, която обхваща територии, определени в съответствие с въпросните директиви — специални защитени зони (СЗЗ), създадени в съответствие с Директивата за птиците, и специални защитени територии (СЗТ), създадени в съответствие с Директивата за местообитанията. От февруари 2011 г. по силата на Директивата за птиците общо 936 СЗЗ с площ от 122 000 km² са установени в морски зони.

Рамковата директива за морска стратегия има за цел да постигне съгласуваност между отделните политики и да насърчава включването на екологични съображения в останалите политики, като например общата политика в областта на рибарството. В съответствие с рамковата директива за морска стратегия опазването на морски птици е признато за изискване, което ще допринесе за постигане на добро екологично състояние. Прилагането ѝ е правно изискване съгласно ДФЕС и специални мерки за защита на морските птици са безусловни необходими в съответствие с директивата. В контекста на рамковата директива за морска стратегия и планът за действие на ЕС приловът на морски птици също така е обхванат от регионалните морски конвенции за морската околна среда, по-специално Конвенцията за защита на морската околна среда в Североизточния Атлантически океан (OSPAR)²⁸, Комисия за защита на морската среда в Балтийско море (HELCOM)²⁹ и Конвенцията от Барселона³⁰.

2.6.2.1. Външна политика

Във външните риболовни райони регионалните организации за управление на рибарството продължават да бъдат от ключово значение за опазване и управление на морски птици, като са им дадени изрични отговорности по Споразумението на ООН за рибните запаси³¹ за намаляване на прилова в техните риболовни дейности. Към днешна дата по-голямата част от регионалните организации за управление на рибарството са приели някаква форма на смекчаващи мерки с цел избягване на смъртност на морските птици при риболов с парагади. Като договаряща страна в много регионални организации за управление на рибарството, ЕС е задължен да прилага тези мерки.

ЕС също така е поел редица ангажменти, свързани с принципите за устойчиво развитие и други, свързани по-конкретно с управлението на споделените океански ресурси, включително защитени видове, които имат отношение към плана на действие на ЕС. Те включват:

- Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право³².
- Конвенцията на Обединените нации за биологичното разнообразие³³

²⁷ В контекста на съдебната практика на Съда на Европейския съюз, C-221/04, параграф 71.

²⁸ <http://www.ospar.org/>

²⁹ <http://www.helcom.fi/>

³⁰ <http://www.unepmap.org/index.php?module=content2&catid=001001004>

³¹ <http://www.tuna-org.org/Documents/TRFMO2/19%20ANNEX%205.11%20ENG.pdf>

³² ОВ L 179, 23.6.1998 г., стр. 3-134.

³³ ОВ L 309, 13.12.1993 г., стр. 1.

- Конвенцията за опазване на мигриращите видове диви животни (известна също като CMS или Бонската конвенция)³⁴

Под егидата на CMS съществува споразумение за опазване на албатросите и буревестниците³⁵. Това е правно обвързващ международен договор, чиято цел е да се постигне и поддържа благоприятен природозащитен статус на албатросите и буревестниците, като се противодейства на заплахите на сушата и в морето. Приловът може да се счита за основна заплаха за тази група видове.

3. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ЕС

Целта на плана за действие на ЕС е да се сведе до минимум и, когато е възможно, да се премахне инцидентният улов на морски птици, като приоритетните действия са насочени към птиците, които принадлежат към поне 49 популации на застрашени морски птици, от корабите на Съюза, извършващи дейност във водите на ЕС и извън водите на ЕС, както и от корабите на държави извън ЕС, извършващи дейност във водите на ЕС. За други морски птици, където популациите са стабилни, но приловът е на причиняващи безпокойство равнища, приловът следва да бъде намален като първа стъпка към премахване на прилова.

Допълнителни конкретни цели са:

- (1) Идентифициране и коригиране на слабостите и несъгласуваността в настоящите мерки за управление както във водите на ЕС, така и извън водите на ЕС.
- (2) Консолидиране и събиране на данни от решаващо значение, за да се установи степента на прилова на морски птици и заплахата, която той представлява, по-специално за популациите на видове, идентифицирани като защитени.
- (3) Свеждане до минимум на прилова на защитени видове морски птици до равнища, които отстраняват заплахата за популациите на тези видове, чрез прилагане на подходящи мерки за намаляване на риска.
- (4) Преодоляване на липсата на приемане от рибарите, че приловът на морски птици е проблем, както и липсата на стимул за рибарите да приемат мерки за ограничаване на риска.
- (5) Справяне с нерешени затруднения със съществуващите мерки за ограничаване на риска, използвани при риболов с парагади, и преодоляване на липсата на ефективни мерки за ограничаване на риска за други риболовни уреди, особено статични рибарски мрежи.

3.1. Приложно поле и структура

Планът за действие на ЕС ще следва подхода на адаптивното управление, като препоръчва действия в зони и риболовни райони, при които има данни за инцидентен улов на морски птици. Той осигурява рамка за разработване на ясна и пълна представа

³⁴ <http://www.cms.int/about/intro.htm>

³⁵ <https://www.acap.aq/>

за мащаба на инцидентния прилов на морски птици в риболовни райони в ЕС и определяне на необходимите действия за въвеждане на смекчаващи мерки и мерки за управление, които да осигурят ефективен и съгласуван подход за възможно най-голямо намаляване на проблема.

Планът за действие на ЕС обхваща всички кораби, извършващи дейност във водите на Съюза, и кораби, които плават под знамето на ЕС във външни риболовни райони. Във водите на ЕС действията по плана за действие на ЕС ще бъдат подкрепени от засилено прилагане на мерки за управление на риболова в специалните защитени зони, създадени съгласно Директивата за птиците (член 4). Държавите членки ще бъдат насърчавани да приемат подобни мерки в рамките на мрежата на орнитологично важни места (ОВМ)³⁶. Доказаното използване на уреди с малък прилов на морски птици трябва да бъде предварително условие за достъп до възможности за риболов в зони, където морските птици са квалифицираща характеристика и където приловът застрашава техният благоприятен природозащитен статус.

За да се осигури съгласуван подход между вътрешната и външната политика за рибарството на ЕС за морските птици, Съюзът ще има за цел съответните международни органи да засилят тези мерки, като улеснят тяхното приемане от страна на рибарите, включвайки мониторинга на прилова на морски птици в програми за наблюдение (ако това все още не е постигнато) и насърчавайки най-добрите практики за флоти, които не са на ЕС. Регионалният консултативен съвет „Далечно плаване“ има ясна роля в сътрудничеството по тази задача.

3.2. Определяне на проблема

Едно от най-големите предизвикателства за изпълнение на плана за действие на ЕС е на първо място да се определи съществуването на инцидентен прилов на морските птици като проблем. Актуалната информация, като например списъците на IUCN и докладването в съответствие с Директивата за птиците са надеждни източници, за да се определи в кои риболовни райони има неотложна необходимост от мерки, но те са ограничени. Те не позволяват точни и реалистични оценки на популациите на морски птици и въздействието на прилова върху тези популации. Това означава, че определянето на ясни цели на управлението е проблематично в повечето риболовни райони.

Международният план за действие на ФАО за морските птици не определя по принцип в какво се състои проблемът с прилова на морски птици, но препоръчва предприемането на оценка въз основа на следните компоненти:

- а) размера на прилова на морски птици (дял или брой),
- б) видове, които са случайно уловени, и техния природозащитен статус,
- в) пространствено и времево припокриване на риболовното усилие с морски птици, както и
- г) тенденции в популациите на морски птици, които е вероятно да бъдат засегнати от прилов.

³⁶ Birdlife International (2011 г.). Обзор на орнитологично важни зони. <http://www.birdlife.org>

Анализът следва да се извърши въз основа на всички налични данни, включително *inter alia*, данни за прилов, събрани от наблюдатели в морето, данни за морските птици и друга важна информация, която може да бъде първият признак на по-общ проблем. Програмите за наблюдение са най-добрият източник на данни, но не е реалистично да се установят специфични програми за прилов на морски птици за риболовните дейности на ЕС, освен с изключение на евентуално в тези външни риболовни райони, където те вече са задължително изискване. Затова трябва да се разработят други подходи, както и критерии, използвани с цел да се определи какво представлява „проблем“. Като действие по плана за действие на ЕС, Комисията ще поиска от съответния научен орган да актуализира на съществуващата информация и също така да проучат критериите и дали биологични показатели (напр. ДПБ³⁷ или ВРУЕ³⁸) биха могли да бъдат използвани за определяне на проблема и поставяне на цели на управлението.

3.3. Научни изследвания, обучение, образование и повишаване на осведомеността

В своите технически насоки за най-добри практики³⁹ ФАО подчертава важността на научните изследвания, най-вече при разработването на смекчаващи мерки като част от плана за действие. Тези изследвания следва да насърчават иновациите чрез сътрудничество на риболовната промишленост, учените, неправителствените организации (НПО) в областта на околната среда и управителите на ресурсите. Те трябва да бъдат научно обосновани, но също така да отчитат как най-ефективно да се използват резултатите при въвеждането на смекчаващи мерки.

ФАО също подчертава необходимостта от създаване на програми за образование и обучение за повишаване на осведомеността сред рибарите, представителни организации в областта на рибарството и други съответни групи относно необходимостта от разрешаването на проблема с прилова на морски птици. Регионалните консултативни съвети играят жизненоважна роля на равнище ЕС за развитието на тези програми, а на международно равнище ЕС ще подкрепя създаването и укрепването на информационни и образователни програми за рибарите в приоритетните риболовни райони по отношение на прилова на морски птици. Научните изследвания, обучението, образованието и мерките за повишаване на информираността са включени като неразделна част от плана за действие на ЕС.

3.4. Действия по плана за действие на ЕС

Приложение I изброява действията съгласно плана за действие на ЕС по конкретните цели, отговорните лица за всяка дейност, както и очаквания график за приключване на тези действия.

³⁷ PBR е мярка на максималния брой животни и/или птици, с изключение на естествена смъртност, които могат да бъдат премахнати от популация, като същевременно позволява на този запас да постигне или поддържа на оптимално равнище на устойчива популация.

³⁸ ВРУЕ е приловът на птици за единица усилие.

³⁹ ФАО 2008 г. Report of the Expert Consultation on Best Practice Technical Guidelines for IPOA/NPOA-Seabirds. (Доклад на препоръките на експерти относно насоките за най-добри практики за морските птици международните/националните планове за действие). Берген, Норвегия, 2 — 5 септември 2008 г. стр. 46.

3.5. Докладване и оценяване

В съответствие с плана за действие на ЕС в бъдеще държавите членки следва да докладват на Комисията на всеки две години относно наблюдаваното равнище на прилов на морски птици по риболовен район и вид риболовен уред, прилагането на смекчаващи мерки и ефективността на тези смекчаващи мерки. В сътрудничество със съответния научен орган Комисията ще разработи стандартно докладване за държавите членки при представяне на информация на Комисията, което също така може да се използва за улесняване на достъпа до данни на широката общественост.

Въз основа на посочените доклади Комисията ще извърши междинна оценка на плана за действие след втория от тези доклади и след това въз основа на тази информация ще изготви съобщение до Парламента и Съвета относно прилагането на плана за действие.

Когато е целесъобразно, съответният научен орган ще бъде приканен да съдейства за този преглед. По-специално ICES ще бъде приканен да представи оценка на популациите и прилова на защитени видове. Такива данни за популациите се преразглеждат редовно от доклад на работната група на ICES относно опазването на морските птици. Това ще осигури показател за популациите, които да бъдат сравнявани с нивата на прилов и позволи да се направи оценка на степента на проблема по видове птици и риболовна дейност.

Комисията ще извърши пълен преглед и оценка на плана за действие след четвъртия доклад (осем години) за изпълнение и съответно ще го актуализира. Този преглед ще съвпадне със задължението, произтичащо от Рамковата директива за морска стратегия, да постигнат добро екологично състояние на морските екосистеми до 2020 г.

Съгласно член 12 от Директивата за птиците държавите членки трябва да докладват на всеки три години за прилагането на съответните национални разпоредби, приети по силата на директивата. Когато е приложимо, държавите членки могат също така да използват тези доклади като източник на данни (напр. оценки на популациите на морските птици), които се използват при оценяването на ефективността на плана за действие.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Планът за действие на ЕС предполага широк спектър от елементи, включително препоръчителни действия, засилване на съществуващите разпоредби и включване на някои елементи в бъдещи регламенти. Някои от тези мерки могат да бъдат приложени на равнището на Съюза, а при други са необходими действия на равнище на държавите членки или трябва да бъдат приети от регионалните организации за управление на рибарството. Освен това планът за действие на ЕС предвижда както действия, които могат да бъдат приложени незабавно, така и други, за които е нужен по-дългосрочен ангажимент въз основа на наличните доказателства и научни становища. Срокът за прилагането на плана за действие следователно ще зависи от приноса на всички участници. Комисията представя настоящия план за действие на Съвета и на Парламента и ги насърчава да го одобрят изцяло.

Приложение I
Списък на дейностите в плана за действие на ЕС

Конкретна цел 1: <i>Идентифициране и коригиране на слабостите и несъгласуваността в настоящите мерки за управление както във водите на ЕС, така и извън водите на ЕС.</i>		
Действие	Отговорна страна	График
Проучват критериите, които могат да бъдат използвани за определяне на проблем на прилова на морски птици	Комисията в сътрудничество с научни органи	първо тримесечие на 2013 г.
Продължават определянето на членове на мрежата на СЗЗ, включително чрез използването на ОВМ за идентифициране на кандидатите за СЗЗ	държавите членки, Комисията	непрекъснато
Продължават разработването и прилагането на мерки за управление на рибарството за опазване на морските птици в определени СЗЗ в съответствие с Директивата за птиците, в други морски защитени зони, включително и в тези, които са определени в отвъдморски страни и територии, както и в орнитологично важни места (ОВМ) и ги разшири, така че да обхванат големи морски райони, когато това е необходимо	държавите членки, Комисията	непрекъснато
Правят преглед на текущите мерки за мониторинг и смекчаващите мерки за опазването на морските птици на регионалните организации за управление на рибарството и оценяват равнището на спазване на действащите мерки	държавите членки, Комисията, регионалните организации за управление на рибарството, регионалният консултативен съвет „Далечно плаване“	непрекъснато
Насърчават регионалните организации за управление на рибарството както чрез пряко искане, така и чрез ФАО да разработят свои собствени национални/регионални планове за действие в съответствие с техническите насоки на ФАО за най-добри практики	Комисията, регионални организации за управление на рибарството	непрекъснато
Гарантират, доколкото е възможно, че смекчаващите мерки, използвани от кораби на ЕС, извършващи риболовни дейности във външни риболовни райони, се използват също от кораби, плаващи под знамето на държави, които не са членки на ЕС, но са собственост или са под контрола на собственици и оператори, установени в държава членка,	Комисията, държавите членки, регионалните организации за управление на рибарството, регионалният консултативен съвет „Далечно плаване“	непрекъснато
Предлага конкретна препоръка(и) в споразумението между крайбрежните държави опериращите във водите на ЕС кораби, които не са на ЕС, да приемат смекчаващи мерки и да докладват прилова на морски птици	Комисията	най-късно в края на 2013 г.

Конкретна цел 2:

Събиране на данни от решаващо значение за установяването на размера на прилова на морски птици, особено в риболовни дейности/райони във водите на ЕС и водите извън ЕС, в които информацията е ограничена, само неофициална и/или няма такива.

Действие	Отговорна страна	График
Правят преглед на наличните данни за прилов, утвърждават източници на информация и определят риболовни дейности, където са необходими подходящи последващи действия с по-задълбочени проучвания	държавите членки, Комисията в сътрудничество с научни органи	най-късно в края на 2013 г.
Приемат подход на предпазливост, където липсва информация или има несигурна информация относно прилова на морски птици и извършват по-широк мониторинг на риболовните дейности, попадащи в тази категория (целта следва да е минимум 10 % под наблюдение в краткосрочен план)	държавите членки	следва първоначалната оценка
Гарантират, че редовно присъстващите наблюдатели на извършващите дейност във външни риболовни райони кораби регистрират точно прилова на морски птици.	държави членки, регионални организации за управление на рибарството	непрекъснато
Гарантират, че данните от наблюдателите редовно се представят на секретариата на съответната регионална организация за управление на рибарството и на Комисията, за да се улесни анализът на данните от програмата за наблюдение	държавите членки, регионалните организации за управление на рибарството, Комисията	непрекъснато
Установяват стандартен формат за доклади за регистриране на прилова на морски птици на доброволна основа и поддържат база данни за прилова на морски птици при рибарството в ЕС въз основа на информацията, представена от държавите членки	Комисията в сътрудничество с ICES	краят на 2012 г.
Обмислят възможността за включване на мониторинга на морските птици в новия Рамков регламент за събиране на данни	Комисията	началото на 2014 г.

Конкретна цел 3:**Прилагане на смекчаващи мерки, когато е налице информация, указваща прилова на морски птици.**

Действие	Отговорна страна	График
Прилагат доказани смекчаващи мерки при риболов с парагади в североизточния регион на Атлантическия океан, Средиземно море и във водите извън ЕС (където това все още не се изисква). В тези риболовни райони трябва да се използват най-малко две от следните смекчаващи мерки: – нощен риболов с минимално осветление на палубата – плашила за птици (въжета със знаменца) – парагади с тежести Смекчаващите мерки трябва да са съобразени с минималните технически стандарти, установени в насоките на Birdlife и АСАР⁴⁰	Комисията, държавите членки, регионалните организации за управление на рибарството	най-късно в края на 2013 г.
Насърчава приемането на смекчаващи мерки на международно равнище, когато това е целесъобразно и все още не се прилага.	Комисията	непрекъснато
Оценяват и прилагат смекчаващи мерки, приложими при риболов със статични мрежи в Балтийско море, източната част на Северно море и западните води, където случайният улов на морски птици е добре документиран	държавите членки	най-късно в края на 2013 г.
Препоръчват всички кораби да прилагат бордово управление на рибните отпадъци/изхвърлянето на улов в съответствие с насоките за най-добри практики ⁴¹	държавите членки	най-късно в края на 2013 г.
Въз основа на преразглеждане на регионалните организации за управление на рибарството представят предложения за допълнителни смекчаващи мерки и подобрен мониторинг в рамките на регионалните организации за управление на рибарството	Комисията, държавите членки, регионалните организации за управление на рибарството, регионалният консултативен съвет „Далечно плаване“	непрекъснато

⁴⁰<http://www.rspb.org.uk/ourwork/policy/marine/international/advocacy/mitigationfactsheets.aspx>⁴¹http://www.birdlife.org/seabirds/downloads/FS_13_Trawl_fisheries_warp_strike_final.pdf

Предлага включването на съответните смекчаващи мерки в съответствие с регламента за технически мерки, който се разработва в контекста на реформата на общата политика в областта на рибарството, както и гарантира включването на специфични мерки по многогодишни планове като приоритет, където е подходящо и належащо.	Комисията	от 2016 г. след приемането на нов регламент за технически мерки и разработването на многогодишни планове
Насърчават държавите членки да транспонират плана за действие на ЕС в националното законодателство	Комисията, държавите членки	най-късно в края на 2013 г.
Осигуряват достатъчно ресурси, особено в подкрепа на финансирането от ЕФР, както и от новия ЕФМДР за разработване, изпитване и прилагане на смекчаващи мерки	държавите членки	незабавни действия по ЕФР. Най-късно в края на 2014 г. за ЕФМДР
Конкретна цел 4: <i>Предоставяне на образование и обучение за рибарите за употребата и ползите от смекчаващите мерки и правилната идентификация на морските птици за целите на докладването.</i>		
Действие	Отговорна страна	График
Организира семинар(и) за информиране на заинтересованите страни относно плана за действие на ЕС	Комисията	първото тримесечие на 2013 г.
Насърчават приемането на смекчаващи мерки за намаляване на прилова на морски птици и подпомагат разработването на програми за обучение, насочени към рибарите и наблюдателите на риболова, изготвянето и разпространението на ръководства за идентификация на морски птици и други подходящи материали	държавите членки, НПО, регионалните консултативни съвети	непрекъснато
Осигуряват достатъчно ресурси, особено в подкрепа на финансиране от ЕФР, както и от новия ЕФМДР за провеждане на обучение и мерки за повишаване на осведомеността	държавите членки	непрекъснато
Продължат да предоставят обучение, образование и мерки за повишаване на осведомеността за корабите, опериращи във външни риболовни райони	НПО, регионалните организации за управление на рибарството	непрекъснато
Разширяване на мерките за повишаване на осведомеността към други заинтересовани лица и широката общественост	Комисията, НПО	непрекъснато

Конкретна цел 5:

Насърчаване на научните изследвания относно практични и ефективни смекчаващи мерки за всички риболовни уреди, които оказват въздействие върху морските птици.

Действие	Отговорна страна	График
Насърчават научните изследвания чрез програми за финансиране от ЕС (например Седмата рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие, финансовия инструмент за околната среда) за разработването на практически и ефективни смекчаващи мерки, оценка на ефективността на тези мерки и оценка и подобряване на вече въведените технологии и практики. Следва да се наблегне върху разработването в краткосрочен план на смекчаващи мерки за риболова със статични мрежи	Комисията, държавите членки, регионалните консултативни съвети, НПО	непрекъснато
Продължават научните изследвания относно разработването на алтернативни риболовни уреди, които имат за цел да преодолеят неблагоприятното въздействие на риболова върху СЗЗ, така че да се улесни достъпът до възможности за риболов	държавите членки, регионалните консултативни съвети, НПО	непрекъснато
Ако мониторингът на прилова на морски птици се включи в Многогодишна програма на ЕС за събиране на данни за периода 2014 — 2020 г., правят оценка как новите електронни технологии за мониторинг могат да бъдат използвани за мониторинг на прилова на морски птици и, по целесъобразност, гарантират прилагането им	държавите членки, регионалните консултативни съвети, НПО	2014
Осигуряват достатъчно ресурси, особено в подкрепа на финансиране от ЕФР, както и от новия ЕФМДР за улесняване на навлизането и изпитването на смекчаващи мерки и допълнителен мониторинг на риболовни дейности с предполагаем проблем с прилова	държавите членки	незабавни действия по ЕФР. Най-късно в края на 2014 г. за ЕФМДР

Приложение II
Латински наименования на посочените видове птици

Мавритански буревестник	<i>Puffinus mauretanicus</i>
Сив буревестник	<i>Puffinus griseus</i>
Средиземноморски буревестник	<i>Puffinus yelkouan</i>
Средиземноморска чайка	<i>Larus audouinii</i>
Жълтоклюн буревестник	<i>Calonectris diomedea</i>
Малка черноглава чайка	<i>Larus melanocephalus</i>
Трипръста чайка	<i>Rissa tridactyla</i>
Чистик	<i>Cepphus grylle</i>
Обикновен буревестник	<i>Puffinus puffinus</i>
Средиземноморска жълтонога чайка	<i>Larus michahellis</i>
Полярен буревестник	<i>Fulmarus glacialis</i>
Голям буревестник	<i>Puffinus gravis</i>
Бял рибояд	<i>Morus bassanus</i>
Гмуркачи	<i>Gaviidae spp.</i>
Гмурци	<i>Podicipedidae spp.</i>
Морски патици	<i>Merginae spp.</i>
Потапници	<i>Aythya spp.</i>
Кайри	<i>Alcidae spp.</i>
Корморани	<i>Phalacrocoracidae spp.</i>
Стелерова гага	<i>Polysticta stelleri</i>
Червеногуш гмуркач	<i>Gavia stellata</i>
Черногуш гмуркач	<i>Gavia arctica</i>
Ушат гмурец	<i>Podiceps auritus</i>
Малък нирец	<i>Mergellus albellus</i>
Тънкоклюна кайра	<i>Uria aalge ibericus</i>
Качулат корморан	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>
Албатроси	<i>Diomedidae spp.</i>
Буревестници	<i>Procellaria and Macroneptes spp.</i>